

Az előfizetési ára:
 Egész évre 5 ft. — kr.
 Fél évre 2 „ 50 „
 Negyed évre 1 „ 25 „

Községeknek, körjegyzőeknek és neptanítóknak:
 Egész évre 4 forint, felévre 2 forint.

Egyes szám ára 10 kr.

Előfizethetni és egyes lapládányokat venni lehet a kiadóhivatalban, TRÁUB B. és Tarsa, VALENTIN Karoly, BOHM M., LUZSOVICS L., WEIDINGER N. (Domján I.) üzletében és a fődohánytörszében.

Hirdetések:
 mindenkor árjegyzék szerint.
 Bélyeg-díj minden hirdetésre 30 kr.
 Nyiltérben egy sor 10 kr.

PÉCS

Politikai vegyes tartalmu hetilap.

Hirdetéseket elfogad:

Kézföldön:
 Barek J. és társa Erfurtban, Haasenstein és Vogler, Steiner A. Hamburgban, Daube G. L., Knoll Ignac Frankfurtban, Opelik A., Schalek Henrik, Mosse Rudolf Bécs.

Magyarországon:
 Eckstein Bernát Gödberger A. V. Lang Lipót, Schwarcz Gyula, Somogyi F. „Elő magyar nemzetközi irodá-ja”
 Budapesten.

Kiadóhivatalunk és Janovszky H. király-utcában levő hirdetések felvételi irodája Pécsen.

Kéziratok
 a szerkesztőségbe, Nepomuk-utca 29. sz. küldendők.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Nepomuk-utca 29. sz.

Kiadóhivatal: Nepomuk-utca 10. sz. a posta me'lett.

Kéziratok nem adnak vissza.

Kardos Kálmán főispán beiktatási ünnepélyességei.

Az előkészületek.

Baranya vármegye és Pécs sz. kir. város újonnan kinevezett főispánjának: Kardos Kálmánnak méltó fogadására már szombaton megkezdődtek az előkészületek. A házakat feldisztették, köz- és magán-épületekre lobogókat vontak fel, a városháza előtt tágas és díszes emelvényt építettek, hogy az előkelő polgárság élén azon helyet foglalva mondja el a polgármester üdvözlő beszédét. A megyei banderium vasárnap d. e. próba-felvonulást tartott, nagyban felkészítve ezzel a közönség érdeklődését. A szép dísz-magyar öltönytök előszedettek a gondosan ápolott ruháitól, szóval: mindenki örvendő szívvel nézett a valóban fényesnek, ragyogóknak ígérkező bevonulás elé, midőn egyszerre ebből után behorult az égboltozat, megeregedtek az ég csatornái és esett, esett a hideg tavaszi eső szüntelenül, mintha egy második vízözön akart volna bekövetkezni, egész kedd reggelig, elmosva a zászlókat, diszitéseket, de egyúttal az egészséget ölé port is, meghiúsítva némi részben a fogadtatási és beiktatási ünnepélyek kényelmét, teljes pompájának kifejtését, de egyúttal áldásosn emlékeztetett téve Kardos Kálmán érkezésének és szék-foglalójának napját, mert azzai a vizárral, mely e két napon és két éjen át nyakunkba ömlött, kiaszott földünket az élető erő hatolt s gazdáink szívében a már csaknem kétségbeesett remény újra feléledt.

A levonulás.

A banderium, vezetve a fényes díszmagyarba öltözött J es z e n s z k y Lajos, P e r c z e l Béla, R a p u n Aladár és S z i n k o v i c h Károly által, már 5 órakor levonult az állomásból, az előtt két sorba felállva s a zuhogó esőben pocskéká ázva. Nyomban utánuk a megyei és városi tisztikar s számos előkelő polgár is megérkezett — igen sokan díszmagyarban — s a Perronnon foglaltak állást.

A megérkezés.

A főispán, miután d. e. 1/2 10 órakor Hidástról elindult s az utban eső állomásokon a szakadó eső mellett s mindenütt üdvözöltetett, így Dombóváron Tolnamegye többtagu fényes küldöttségét K a d o c s a y főszolgabíró, M a g o c s o n H a l v a x József plebános országgy. képviselő, S á s d o n G r u z l i n g esperes, A b a l i g e t e n V i d á k esperes, B á k k ö s d ö n T r i x l e r Károly főszolgabíró, S z e n t - L ó r i n c e n S z i l y László országgy. képviselő által a megye nevében, kivel együtt számos megyei notabilitás és az országgy. képviselők csatlakoztak a menethez — pár perccel 1/2 6 után érkezett meg Pécsre. A főispán kiszálltakor lelkesen megjelentetett és a megye nevében F e s z t l Károly kanonok által üdvözöltette, mint a megye fia és a kormány bizalmi férja, hangszólva a nagy feladatokat, melyek a főispánra várnak, kinek magas állásánál fogva a közigazgatás minden ágazatába ellenőrzőleg kell befolyania és a mely feladat teljesítését várja a király, a haza és Baranyamegye, kifejezve egyúttal, hogy a főispánnak e nagy munkája teljesítésében oldala mellett segítségére fog állni az érdemben megszünt és faradhatatlan tevékenységű alispán, élén egy buzgó tisztikarnak.

A szép beszédre a főispán hosszabban válaszolt, kijelentve, hogy minden erejét a megye felvirágzására fordítja, melynek polgáiraival eddig is egy táborban működött. Forró óhajtasáknak nyilvánította ki, hogy az eddig irt szeretetet és barátságot ne játssza el a jövendőben és szent meggyőződés-ként nyilvánította azon elvet, hogy: „embernek, ki az egyenes auton akar haladni, meg a közvéleménnyel is szembe kell állnia.” Szavait a megye élettelisével végezte.

A felharsogó éljen-zaj csillapultával T r o l l Ferenc pápai praelatus a város nevében a következő beszédet mondá:

Méltóságos főispán úr!

Akik míg színe előtt állunk, örvendetes hírnökei vagyunk azon magasztos lelkesültégeknek, azon hátráltalan örömeink, mely a szab. kir. Pécs városi törvényhatóság és városunk minden lakóját elfoglalva tartja, midőn mígdat szeretve tisztelt főispánját városunk közepében immár fogadva üdvözölheti és magyar ősi szokás szokás szerint mígnak bódolhat.

Határozotta küldötkeinkben a fokozott örömet azon biztos tudat, hogy míg bölcs vezérseggel alatt ezen és magyar város disze, fénye, boldogsága növekedni és gyarapodni fog, mert azon általánosn elismert államférfini tulajdonon és feddhetetlen tiszta magyar jellemén kívül, melynek birtokában lenni mígdat tudjuk, ismeretesek mígnak fényes tehetőségei, kitűnő jeles erényei, széles kiterjedési ismeretei, sokoldalú tapasztalásai, biggadt bölcs ítéllete, páratlan igazságszeretete, szelid lükkülete és mindezek mellett Pécs városának tüzetes helyismerete, minden tisztviselőének s minden rendű-rangu állású polgárának szíleme, jelleme, hajlamának ismerete; ami nagy előny arra, hogy e város biztosan fog oly vezér alatt, minőt mígnak tisztelünk, az ország főbb városainál színvonalára emelkedni.

Ezen mindnyájunk által óhajtott és mígdt által ambicionált magasztos cél elérhetése mégis kölcsönös bizalomra, egyetértésre és önzetlen lelkes közreműködésre lévén okvetlenül szükség, e bizalmat, ezen önzetlen szolgálati készségek közreműködést lözza mígnak a város törvényhatósága és minden lakója, hazafiai üdvözlés mellett, hódoló tisztelettel általunk első ajándék ul, kérvén mígdat, miszerint azt kegyesen fogadva, a bizalmat bizalommal viszonzozni kegyeskedjék.

Minden jó adomány azonban kétségkívül onné felülül — az Istentől jöven, sine cuius numine nihil est in homine — adja a mindeható áldását mígdra, szentelje meg, áldja meg első lépését a város területén, ahol mígdat várva várja és irt karokkal fogadja a városi törvényhatóság és a lelkesültséghen határt nem ismerő pécsvárosi polgárság.

Isten tartsa, Isten éltesse mígdat kívánt legjobb erőben, egészséghen soká, városunk öröme, városunk fényére, dícsőségére. Eljen!

E szónoki hívvél elmondott beszédre a főispán rövidben válaszolt, kijelentve a többek közt a következőket: „Polgára akarok lenni minden tekintetben Pécs sz. kir. városának, el akarom sajátítani a polgári erényt, mely sohasem télenkedve hangyaszovalommal fokozatosan halad előre s az egész hazát naggyá, hatalmassá teszi.” Végl azon reménynek adott kifejezést, hogy a városi polgárság körében levő jó barátai a jövő nagy problémáinak megvalósítására kezdenek vele. E szavakkal a vasuti fogadtatás ünnepélyességei véget értek s kezdetét vette a bevonulás.

A város üdvözlése.

A banderium és a fogatok — az eső miatt beállt zavar közepében százaszoroson összezavarva — csakhamar a város háza előtt álltak, hol már akkor az emelvény körül s innen fel a Nádor szállóig nagy tömegben állt a kíváncsi közönség, mely szívesen azzaita magát, csak hogy a szép díszruhából egy kis köcsög-tollat láthasson, sarkanytu-pengést halhasson. A város üdvözlése az eső miatt azonban nem az emelvényen, hanem a városháza kapu-bejárata alatt történt, hol is A i d i n g e r János kir. tanácsos polgármester a következő beszédet intézte a főispánhoz:

Méltóságos főispán Ur!

Ma, midőn Méltóságod főispáni székét elfoglalandó, a kormányzatára bízott törvényhatóságok szék-helyére ünnepélyes bevonulást tartja, Pécs sz. kir. város törvényhatóságának képviselőe a maga, valamint az összes lakosság nevében szívbel jövő ószinte örömmel és lelkesültéggel üdvözlí méltóságodat.

E város, mely, mint Méltóságod előtt is eléggé ismeretes, részint geográfiai fekvésénél fogva vég-bástyája lévén a szorosabb értelemben tett magyar hazának, részint népessége, ipara és kereskedelménél, részint pedig egyéb sajátagos viszonyainál fogva nemcsak a dunántúli népeknek ugyszólva jellegten tekenyebb helye, hanem hazánk összes városainak szorozatában is előkelő helyet foglal el.

De ami saját érzetünk szerint városunknak legszebb és legjobb értékét adja, azon kétségbevonhatlan tény, hogy lakosságunk minden rétegét, minden osztályát legelső vonalban az igaz hazalás és langoló hazaszeretet soha el nem évülő érzelmei lelkesítik, — hogy polgárságunk minden szép, jó és nemcsin iránt fogékony lükkülete a polgári erények művelésére nemcsak bő alkalmat nyújt, hanem áttüntetven ezen apáinktól öröklött érzelmeket a serdülő nemzedék szívébe, a polgári erényeknek a jövöben is virágzását biztosítja.

Ezen szellemtől áthatott városunk kormányzata ö Felsege legkegyelmesebb urunk és királyunk rendelkezése által Méltóságod kezébe tételte le.

Mi pedig ezen legkegyelmesebb intézkedést nemcsak hü alattvalói hódolattal és megnyugvással, hanem igaz és ószinte örömmel fogadjuk és üdvözlöjük, mert Méltóságod becses személye, Méltóságod jeles és kiváló tulajdonságai, Méltóságod mindenki által ismert nemcsin lükkülete, minden szép és jó iránti lelkesültsége teljes biztositókat nyújt nekünk arra nézve, hogy az anyagi és szellemi felvirágzás felé irányított haladás megkezdett uton, jó akaratú és bölcs vezetönek fog lenni.

S a mint egy részről e város lakossága örömet fejezem ki a felett, hogy épen Méltóságod lett hivatalva, élönkön állva bölcseséggel párosult jó akaratval vezetni bennünket a közélet göröngyös és sokszor nagyon is nehéz pályáján, ép oly lelkesült örömmel jelentem ki másrésztől, hogy városunk törvényhatósága és ennek minden polgára kedves és mulasztatlan kötelemének ismereni Méltóságodat készséggel és minden erővel támogatni, a haza és városunk javának előmozdításában s meg vagyunk győződve lükkünek mélyében annak valóságáról, hogy a kitűzött magasztos cél elérésére irányított együttes törekvésünk a kívánt áldásos eredményeket meg is hozandják.

Amidőn tehát Pécs sz. kir. város törvényhatósága és az összes polgárság nevében Méltóságodat, mint városunk új főispánját szívbel és ismételen üdvözölöm, engedje meg, hogy legjobb kívánatunkat és ószinte érzelmeinket, melyekkel nemcsak a főispán méltósága, hanem megységünk szölkötte és városunk új polgára iránt viseltetünk, tolmácsoljam, melyek jó-

viden szólvá abban összpontosulnak, hogy a Mindenható előasztván Méltóságodat bő kegyelmével: áldásos működésben hazánk és városunk javára sokáig éltesse.

A főispán miután a fogadtatásért szívélyes szavakkal köszönetét fejezé ki, kocsijába ült és elhajtatott.

A megye üdvözlése.

Míg a város polgármestere üdvözlő beszédét tartá, a megye tisztikara, képviselői és notabilitásai a „Nádor” szálló helyiséghen gyűltek össze. A főispán a két sort képező banderium között megérkezvén, az első emeleten levő lakosztályába vonult, ahol is J e s z e n s z k y Ferenc kir. tanácsos alispán előbb a megye közönsége, azután a tisztikar élén ennek nevében mondott üdvözlő beszédet, melyek közül az utóbbi így hangzott:

Méltóságos főispán úr!

A megye tisztviselő örömmel üdvözlí méltóságodat, mint főispánjukat; mert mindnyájunkat azon öntudat vezérelt ide, hogy míg egyrészt a megye közönségének bennünk helyezett bizalmat megtartani és tisztí kötelességünknek továbbra is teljesíteni akarjuk, addig másrészt reméljük, hogy méltóságod vezetése alatt eme törekvés csakis fokozódni fog és igérjük, hogy kötelességünknek mind méltóságod, mind a megye közönsége irányában teljesíteni fogjuk.

Fogadja méltóságod tiszteletünk kifejezését, kik magunkat további kegyeibe ajánljuk és kívánjuk, hogy az egek Ura szeretett főispánunkat sokáig éltesse.

A főispán mindkét beszédre — arcan a meghatottság látható kifejezésével — válaszolt. Mindeni, ki a teremben jelen volt, érezte, hogy „szív szívéhez szölt itten” és a jelenet megkapósága sokak szemébe könyeket csalt. A megye közönségének adott válaszában a főispán kijelenté, hogy kötelességet minden körülmények között teljesíteni fogja, a tisztikarnak adott válaszában pedig feleleveníté az együtt eltöltött munka-éveket hangsúlyozva, hogy amit a tisztikartól — melynek minden egyes tagját ismeri — vár, az: a munka és becsület. — Ezután az üdvözlök elvonultak. Következett másnap hétfőn a

Beiktatás a megyénél.

A beiktatás a megyénél hétfőn d. e. 9 órakor a lycium templomban tartott „Veni Sancte”-vel kezdődött, melynek vezérelve vette kezdetét a megyei rendkívüli közgyűlés, hova egy F e s z t l Károly kanonok vezetése alatt kiküldött bizottság hívta meg a főispánt, ki székét lelkes éljenzésék közt elfoglalt van, kérelmére felolvasott (a főjegyző által) a kinevezetési okmány. Slaby Ferenc nagyrpóst által pedig az eskümbúta; az eskü letétele után a székebe leülő főispánt Sey, Radocsay, T r i x l i e r és A n t a l főszolgabírák — ősi szokás szerint — 3-szor felémelték. A ténykedés után a főispán a következő lelkes beszédet mondá:

Mélyen Tisztelt Megyei Közönség!

26 esztendeje, hogy Istenben boldogult Sci-tovszky főispán az aljegyzői tollat kezembe adta. Érdemem nélkül, vezetve egyedül régi tradícióktól s e perctől fogva — hasonlóan minden érdemen kívül nemcsak szeretett, hanem elkenyveztetett gyermeke voltam a t. megye közönségének, kit kárijára emelít, vitt lépésről-lépésre, fokról-fokra, míg mai napon ö Felsege kegyelme az elnöki széket foglalom el, mert hogy azt elfoglalom, azt is egyedül a t. megyei közönség bizalmának és szeretetteljes ragaszkodásának köszönhetem.

Szép idők voltak azok, midőn pályafutásunkat itt a megye termében megkezdettük. A nagy eszmék és eszmenyek harca, vezetve ősz bajnokoktól, kik hazánk legszébb alkotmányos aerját az ébödő nap sugarai alatt végküzdötték, körülvéve melletünk férfiak által, kik az emberiség legszebb ideáljairól harcoltak és mi, az akkori ifjú nemzedék, tombolva és ujongva örömeben, lehet, talve nagy hibákkal és hiányokkal, de a nagy eszmék befolyása alatt menten a kicsinyen gondolkozás salakjától, lelkesülve mindenért a mi szép és nagy, összeforvva a barátság lancái által, nem ismerve irigységet s szívesen átengedve egymásnak az elsőb helyet, át lévén hatva azon gondolatól, hogy nem azé az első hely, kit a sors magasabb polcra emelt, hanem azé, ki, habár szerény, helyét egészen és tisztelen tölti be.

De lezajlott csakhamar a nagy eszmék harca; az élet, a létér való közlélem kényszerített bennünket is a gyakorlati tőrre lépni s nem kerülhetve, hogy visszaszerzett alkotmányunk gyermekeiben hibákba ne essünk, ezeknek orvoslását és helyrehozását mindeni a közigazgatástól várta.

En, t. megyei közönség, nem tartozom azok közé, kik a közigazgatástól mindent, de igen is azok közé, kik attól sokat várnak; az egész ország minden lakójának legtöbb érdeke kezében van letéve; igényei mai nap nagyok — formához kötvék, de ha a mai korban a korszak követelményei egy bizonyos bureukraciát követelnek is, tartózkodnunk kell, hogy a formának föl ne áldoztassék a lényeg!

A nép érdekeit megövní, munkacörjét s idejét kímélni, igazságot szolgálatni mindazon czernyi esemény ügyben, melyre §. nacsen s nem is lehet, ta-

nácádója, barátja, atya lenni a népek — ez nemes feladata a közigazgatási tisztviselőnek, áthatva mindig hivatása szentségétől, szem előtt tartva mindig saját s az egész adminisztráció becsületét.

Kinek nagy, hatalmi állás jutott az életben osztályrészlül, meg fogja tudni védeni önmagát minden körülmények között és nagy érdekeit képviselni fogja; de nem szabad felednünk, hogy a szegény ember csekély ügye reá néve ép oly nagy, még talán fontosabb, mert a kevéssel mindejét veszti. Ezért követeli eskünk már, hogy különbséget ne ismerjünk!

E terhes feladatomban megoldásában kérem a t. megyei bizottságot, kivel hosszú évek folyamán egy sorban küzdöttem, legyen szíves jövöben is oldalam mellett állani, nagy eszmék és problémák megvitására. Meg van a fórum, legyenek ott ellenörzőink, övják meg anyagi érdekeinket, mert politikailag független embereket is csak az anyagi függetlenség terem; működjük egyetértőleg és ne vezessen soha más érdek, mint hazánk és benne kedves megénk boldogsága.

Személyes ügyekben, legyenek meggyőződve, minden befolyáson kívül, függetlenül fogok állani, — meg fogom ugyan mindig kísérteni a megye t. közönségét az érdem jutalmazására irányozni, de menten minden erőltetés, minden befolyásolástól, mert bárkit is állít mellem a t. megyei közönség, hogy kötelességet meg fogja tenni, erről felelek és felelni tartozom.

Ti pedig, kik hivatva vagytok velem e megye kormányzatában osztozkodni, lebegjen örökké szemetek előtt, hogy a mi magánemberben a főkövetelmeny, a jellem és a becsület, töetek fokozva várja azt a közönség.

Az állam, a megye nem remun-rálhatja szolgálat; kell, hogy jutalmát azon magasztos öntudatban találja föl, hogy közreműködött a legnagyobb cél elérésében, az emberiség boldogításában.

Tegyük meg nem csak azt, a mit kell, hanem mindazt, a mit lehet.

Évszázadok óta a megye főispáni székében helyet foglaltak a haza legfényesebbjei; voltak ország nagyjai, kitűnő főpajpai és legjelesebb férfiai — én nyomukba nem léphetek.

De ha vigasztal egy, ugy ez azon tulajdonom, hogy századok óta nem volt ki sem e székben, ki e megyében született és nevelkedett, gyermeksége óta ebben élt, ki átértette a megyei élet utérének minden lükkütését, kit ide kötött multja, jelene és jövöje.

Vannak nagy látkörű emberek, ezek széles e világon mindenütt fialtalják helyüket — én ezekhez nem tartozom; én itt találtam föl az életben mindenemet, mindent, a miért küzdöttem és rajongtam, mindent, a mit szeretek!

Nyujtsanak kezet, kik eddig velem együtt küzdöttek! Eljen a haza, a király, Baranyavármegye!

A szünni nem akaró éljenzés becsillapultával J e s z e n s z k y Ferenc alispán és Bartosságh Imre főjegyző mondák el beszédeiket. Az alispán beszéde a következő:

Méltóságos főispán ur!

Nemzetünk fő jelme a szabadsághérzet, a hazaszeretet, az alkotmányos jogok tisztelete; az tartotta fenn hazánkat sok századokon át, és nyujtja a biztos reményt a jövendő kétségei ellen. Most egy nagy átalakulási korszakban élünk, a nemzetlöl és vezetőiöl fog függni a szerencsés megoldás. Azon nemzet, mely multját nem tiszteli, annak jövöje is kétségás. Mentse meg a Mindenható hazánkat és nemzetünket minden ármány- és egyenletlenségöl. Lehetnek pártok, lehetnek nézetkülönbségek, de a haza szeretetében mindnyájunknak együtt kell éreznünk.

Méltóságod, mint e megye alkotmányos főispánja, ma vette át megyéje kormányzatát; tiszteljük, mint legérgebb intézményünk képviselőjét, lelkesedett örömmel s szeretettel üdvözlöjük Méltóságodat, mint megységnek szölkötjét. Hisz' itt kezdte meg deli ifjuságában közpályát, mint aljegyző, később főbíró; és sok éven át, mint országgy. képviselő, önzetlenség és előzetekénysége által a legszép polgári jutalomban részesült: mindenki tisztelete és ragaszkodásában.

Érdemei elismerésöl ö Felsege kegyelme és bizodalma e megye főispánjává nevezte ki. Mi muni-cipális törvényes jogainkhoz híven ragaszkodunk, reméljük és hisszük, hogy ez nem fog összeütözésbe jönni a Méltóságodhoz való tisztelet- és ragaszkodásunkkal, söt inkább a kölcsönös bizodalom által elérjük azt, amit mindnyáján óhajtok: megységnek jólétét és felvirágzását.

Áldja meg a Mindenható minden jóval, tartson bennünket folyvást jobb érzelmeiben és szeretetében. Kívánjuk és óhajtjuk, hogy hazánk, nemzetünk és megységnek javára boldogán és sokáig éljen!

Fogadják a szomszéd megye küldöttei, kik megységnek mai ünnepe jelenlétükkel megtisztelték, szílvén mélyből jövő hálás köszönetüket. Tartások fön továbbra is a századokon át tanusított baráti, atyafiságot szereteteteket és legyetek meggyőződve, hogy azt mi is hasonlóképp fogjuk viszonzozni. Hogy ez így legyen engedje a magyarok Istene, ki titeket áldjon meg. Eljetek sokáig!

A főjegyző beszéde a következő:

Méltóságos főispán ur!
 Tekintetes közgyűlés!
 Dícsőség emlékezete Hunyady Mátyás kirá-

lyuk uralkodása óta nem volt része Baranyának azon kitüntetésben, hogy a magy szülöttjét tisztelhesse volna főispáni székhelyben.

A rendelkezésre álló történelmi feljegyzések szerint ugyanis 1449-ben Gara Lászlóval végződik azon főispánjaink sora, kiket beszéltőltek tekinthetünk.

338 éven át kellett tehát az idő kerekének forognia, hogy Meltóságod személyében hazabébi büszkeségünk kielégítést nyerjen.

Voltak kitűnő, országos jelentőségű főispánjaink; érdemeiket megörökítve tartják jegyzőkönyveink, de a gyökéri eredet miatt származó rokon-érzés annyi idő után ma üdvözlő fiát először.

A szenvedések egész ózóna zúdult át Baranyán 1543-tól 1690-ig, amely időközben Várallyai Szaniszló pécsi főispánja és gróf Draskovich János főispánja között a török nemzet tartotta megszállva kisebb hazánkat.

Gróf Draskovich Jánostól kezdődik megyénknek újabb története, mely némi megszakítással napjainkig folyik. Megyénk az ő idejében az elpusztult ősi fának gyenge és alig sarjadzó hajtásait mutatja, mely azonban ma, 179 esztendő után ismét megerősödött valóságában nyújtja védő ágait, örömet, szert éret araszto leveleit Meltóságod fejé fölé.

Hogy mily szomorú képe lehetett Baranyának az új korszak kezdetén, azt az 1710-iki összeírás magyarázza; a füzetlek magában foglalja akkori lakosságunk névszerinti összeírását, végén statisztikai rövidséggel arról értesít bennünket, hogy summa summarum: 5757 főnyi volt a lakosság ott, hol az ma a 200.000-ot meghaladja.

Számtalan más érdekes adatot lehetne felhozni, hogy lássuk, mily siralmas állapotban volt most virágozó, a természet bőségével megáldott kisebb hazánk; de ez messze vezetne célunktól.

Célunk méltóságodat, immár ünnepélyesen beigtató főispánunkat üdvözölni, tisztelni. Régi szokásnál fogva nekem is szerencsés kötelességem a közörmöt, a reménység, az óhajást és a magunk állásponjtját tolmácsolhatni.

Hogy a hízlegésnek még látszatát is elkerüljem és az elkerülés utáni törekvással iztelenséget ne tegyek, legjobb lesz egyszerűen az igazat elmondani, azt, hogy méltóságod kinevezetésével óhajtsunk teljesülni.

Mi nem tekinthetjük méltóságodat a kormányhatalom ridég biztosának, hanem tekintjük úgy, mint ha saját szabad választásunkból lett volna kormányzónk.

Ritka tünemény, hogy a kormány bizalma és a kormányzattal óhajtsa egy találkozzék, mint Meltóságod személyében.

Meltóságod ismer itt mindenkit és mindent; itt kezdte pályafutását, velünk együtt fáradozott a közügyek teendőiben. Meltóztatott is megemlékezni pályája kezdetéről, mikor 1861-ben mint e vármegye második, majd később első alvezetője az alkotmányosság újraébredésében részt vett, sorsunk egyik ényezője volt. Meltóztatott megemlékezni, hogy ama korszaknak hibái is voltak. Lehettek; a felelőkenység tengerre merült; meg az apróságok, melyek nagy dolgokkal járnak; de nem merült felelőkenységbe ama korszaknak lényege.

Az idők változhatnak, változnak is; a hajtás sem halad mindig egy irányban, de van egy változatlan sarkcsillag, mely őt útjában vezérli s a sarkcsillag nemzetünk közel évek hajójában meg mindig az, a mit őseink úgy hittak: Integritás regni.

Ez a magyar szívből, a magyar észből ki nem irtható!

Meltóságod tudja jól, hogy e teremben az országos politikai áramlatok gyűrűzései alig szoktak folytatást lelni; hogy mi itt inkább és lehet mondani pártkülönbség nélkül az önön magunk kormányzásával foglalkozunk; de ebből nem következik, hogy azt a sarkcsillagot elfelejtettük.

Bár reméljük, sőt tudjuk, hogy méltóságod nemes természetének egész gyöngődséggel fogja az általunk feltételeken ösztött municipalitású apolni és istápolni, nem szabad akár udvariaságból, akár szeretettel azt, a mi hasonló ünnepélyességeknel mintegy kötelesszerűleg méltóságod majd minden elődjének elmondott, azt t. i., hogy mi koronás királyunk iránti hűségől kinudva a kormánynak a köteles tisztelet és engedelmességet megadva — vicem pro vice — törvényhatósági jogainak legapróbbjához ragaszkodunk és azoktól a leghöbbször, a legmélyebb tisztelet kedvéért sem tágtunk.

Tudjuk azonban jól, hogy méltóságod böles belátással meg fogja vonni a határt, hogy a törvény ellenőrzés szines ürügyével a törvénytelen eröl tetés terére nem fog lépni.

Tekintetes közgyűlés! Büszkeségünk, örömrünk e nagy, 338 esztendő óta nélkülözött napján különösen érzem gyengeségemet, érzem: elődjeim összes elméjére, ékszözlására volna szükségem, hogy a tek. közgyűlés örömeink méltó tolmácsa lehessenek.

Meltóságos Főispán Ur! Engedje meg, hogy ezen ünnepélyes pillanatban, midőn szívünk örömteljes dobzanásai közt elmondott e-küjnék hangjai, hozzáuk intézett kegyelmei szavai e teremben még rezegnek, engedje meg, hogy a történelmi, a közjogi momentumok mellett még egyet megemlíthessek, hogy azon mélyen beható, nagyot, kicsinyt, gazdagot, szegényt magához kapcsoló hírokról se feledkezzünk meg, mely bennünket már ezérel is Meltóságodhoz fűzött, melyt a bürokrácia nem ismer, számba sem vesz, mely azonban Meltóságod érdemeinek koronájában az egyik igaz gyöngyöt képezi; fogadjja kegyelmesen és ne vegye szerénytelenségnek, ha azt is megemlítim — a barátságot, mert érezzük, éreznünk kívánjuk és fogjuk.

Vezérleje Meltóságodat, akik csak képeletben vannak jelen, Deák Ferenc bölesége, gróf Bathányi Kázmér öfelfeloldó hazaszerete, Sisikovich József nek mélyseges ismerete, kormányzó tehetősége és saját ősenek, az 1764-ik évi ordinaris notarius substitutus vice comes Kardos Jánosnak leikülete.

Tiszteletünkkel, méltóságod állásának való illő megbírással, hazafias és tisztó kötelességeink buzgó teljesítésével, méltóságod böleségével el akarjuk, el kell érünk azt, a mit a krónikás országunk uralkotójáról, IV. Béla királyunk uralkodásáról írva alkottját: Dum haec tua dum viguit rex Bela potestas, frons latin, pax si ma fuit, regravit honestas.

A főjegyző beszédének elhangzása után He-gyessy László hosszú-hetényi plebánus és megyebizottsági tag indítványára elhatároztatott, hogy a hallott beszédek jegyzőkönyvbe vétessenek. A hitelesítésre kiküldettek: F e s z t l Károly, D a n i z Antal és a tisztú ügyész.

Ezután a megyei küldöttség tisztelegtek. Dél-után 1 órakor 350 teritökű fényes bankett volt a „Hattyu“-ban; következett másnap, kedden a:

Beigtató a városnál.

A város beigtató ünnepéje szintén Veni sancte-vel vette kezdetét, kedden d e 10 órakor a város-templomban; az erre következő közgyűlésen a főispán meghívására K r a s z n a y Mihály kir. tanácsos elnök lele alatt Nag y-G a d ó József, L i t t k e József, M e n d i l k Agost, S c h a p r i n g e r Joachim és S z e r e d y József dr urakból álló küldöttség menesztetett. A főispán a teremben megjelenvén, kinevezetési okmányát felolvastatván és az esküt M a j o r o s s y Imre főjegyző elmondására letetvén, — a következő székfoglaló beszédet mondá:

Mélyen tisztelt városi közönség!

Nehéz szívvél, aggodalomteljessel foglaltam el helyemet a megye termében is; azon légkörben, melyben nevelkedtem, melyben egy érem át küzdöttem és melyben alkotmányos iskolámat végeztem Csodálható-e ha kétszeres aggodalom tölt el, midőn önkön közt mint unce, először foglalom helyet.

Nem hosszú évek, alig egy emberi élet választ el bennünket az időktől, midőn a municipalitás élet e két alakja, tényezőiben és elvei nyilvánításában merő ellentétet képezett. Ott a kiváltságos osztályok vezetése, mely híven megőrizte hazafiságát és nemzetiségét, de féltékenyen ragaszkodott előjogaihoz és azokkal magát körülszócolta; itt a társadalom, mely az idők folyamán önvédlemre alakult és e célra küzdte ki szabadalmait; ott az osztályok és egyének külön jól állása, itt az egyenlőség elevenek habár korlátozott kivitele, mely midőn a kornak és korszaknak megfelelő szellemben kénytelen volt ugyan kacsztzerű alakzatot felvenni, mégis mindig át volt lenve az egyéni szabadság és egyenlőség érzetével.

De ez idők elmúltak! Az emberiség géniusza lángszóvetéssel világitja be a földet; a hasadó hajnalban unak látszó eszmék és elvek tüntek fel, melyért a társadalom már régóta küzdött és melyek hogy testé váljanak, az új kornak volt föntartva, a szabadság, az egyenlőség és a munka.

E korszakban a szab. kir. városok municipiumai vettek kezébe a vezerséget, e korszakban kellett, hogy kiküzdjék magoknak azon fontos helyet, melyre hivata vannak, mely rendeltetésök. Mint főkösi az intelligenciának, a tőkének a kereskedelem és iparnak, ide irányul és törekszik minden, mi szellemi fölényvel bír, itt talál folytonos táplálékot, itt veteti a szellem surlódsáibaiban szikráit. A tőke egy-sülhet és egyesülése által alkothat és elérheti azt, ami különválnak lehetetlen volna és ha mind e tényező a munkával egyesül, az iparnak ezer s ezernyi terményeiben nyer kifejezést.

E tényezők összműködése szülte a valódi szabadelvűség és polgári erényt. Azt a szabadelvűséget, mely az emberiség elérhető boldogságát tűzte ki ideáljának, mely nem hangzatos szavakban és divatos frázisokban, hanem tetteiben nyilvánul és melynek legilletkecsőbb bírja a mindennapi élet, azt a polgári erényt, mely nem iparkodik a jellem árán veszteljeztetni önmagát és a társadalmi polczra jutni, hanem dolgozik hangyaszorgalommal s teremt szakadatlanul önmagának és az egész társadalomnak.

Ily körülmények között a közigazgatás a városi törvényhatóságokban nem szorítkozhat egyedül a törvények pontos végrehajtására. Vannak szellemi, vannak gazdasági és vannak t rsadalmi problémái, melyek k megoldása ép oly fontos, mint a törvény betűi.

E vezérleket t. V. K. én is nagyon jól ismerem, gyermeklésem óta, mint az újkor szülötte eze ket szíttam be, rajongtam és küzdöttem érteik, — de megvallom, járatlan vagyok ezeknek a gyakorlati életben való alkalmazása és keresztülvitelében.

És hogy mégis volt bátorságom e helyet elfoglalni, azt tulajdonítsak annak, hogy élt bennem a meggyőződés, hogy egy törvényhatósági testület élén fogok állani, mely hivata magasztalt áll, mely sokat alkotott már a jelenben a jövőért s mely a valódi emberiségnek iskoláiban s intézeteiben oly nehélyeket teremtet, melyekkel alig versenyezhet vele egy társ-municipium — azon meggyőződésben, hogy kivált az első időkben nem fogják alkalmazni a lehetőség szigorú kritikáját, hanem tekinteni fogják a jó akaratot és iparkodást!

Tettem továbbá azon tudatban, hogy egy tisztviselő kar élén fogok állani, melynek jártságára, pontosságára és lelkismerete közelismerés tárgya s melylyel együtt működve, le fogom csakhamar küzdhetni a kezdet nehézségeit!

Nem vagyok oligarcha, nincsenek érdemeim — szerény munkásságból hitt meg a fejedelmi kegy e helyre, othonnak érzem magamat önök közt teljesen, idegenek csak a minőségben, melyek elfoglalom.

Legyenek tanácsadóim és támaszaim, működ-jünk egysült erővel — felretve minden érdeket, minden szenvedélyt — lebegjen egy szent cél előttünk: — kedves hazánk és városunk fölvirágzása!

Kevés municipium van, mely oly fényes multtal bír, mint Pécs városa, fénye, tudomány, gazdagsága híre bejárta a hazát s az egész Continens; következtek azután a sötét szomorú napok, szenvedett, rabigában nyögött s csak a Gondviselés övta meg a végpusztulástól. Most, ha az előjelek, a külsőségek nem e-alnak, régi helyét készül ismét a hazában elfoglalni, és ha van még egy vágya életmenek, ugy az — bár lehetetnek bármily csekély tényező ez irányban — lehetnek az, kinek nevelni volna össez-fűzve e város virágzása!

És most fogadjanak be szivesen polgáiraik sora-ba; kik barátim voltak — kérem maradjanak meg s kikkel az élet most hozott először érintkezésbe — minden iparkodásom oda fog irányulni, hogy azokká legyenek.

Ajánlom magamat azon melegen érzett szavak-ban, melyek szívemben bevésék — s örülök, hogy nekik kifejezést adhatok.

Éljen a király — éljen a haza — éljen Pécs szab. kir. város municipiuma!

Ezután A i d i n g e r János polgármester mondá a következő beszédet:

Meltóságos főispán ur!

Meltóságodnak most elmondott szavai mély visszhangot keltettek szívlünkben, melynek kellő tolmácsolására vajmi nehéz alkalmas szavakat találni.

Mindazt, amit kéri arkuntk Meltóságodtól, már előre ígérni és kilátásba helyezni kegyes volt, ugy, hogy nincs egyé vissza, mint örömteljes szívvel köszönetünk kijelenteni legföképpen azért, mert Meltóságod méltányolva polgári életünknek meggyőződésünk szerinti sarkalatos alapelveit, kegyes volt bennünket biztositani arról, hogy városunk javának előmozdításában hathatósan támogatni, a netaláni elzárt segélyforrásokat a kezeibe letett hatalommal megnyitni nem csak hivatalos feladatának, hanem az irányunkban táplált érzelmek természetes folyományának tartja.

Fogadjá Meltóságod ezen, egy szöb jövő biztositékát magában foglaló ünnepélyes kijelentéséről mélyen érzett hálánk és köszönetünk kifejezését.

De valóban az önzés jogos vádjával lennének illetheők, ha tekintetünk csupán és szűk látókörön belül maradna lekötve és nem terjeszkednék ez ünnepélyes pillanatban szorosan vett törvényhatóságunk szűk határain túl, mert hiszen nem vagyunk mi egyéb, mint egy szép, egy életerős testnek hön dobogó szíve.

A test, melynek az imént jelzett förésztét, központját hivata vagyunk képezni, nem más, mint nemes Baranya vármegye, e testvér törvényhatóság-gal együtt érünk, örömben és bánatban egyaránt osztozunk s bár a törvény szoros formái szerint ön-álló, független törvényhatóságok képezünk, mégis nem tagadhata senki, hogy a mindennapi élet minden mozzanatában létünk alapfeltételeiben szorosan vagyunk egymásra utalva és össezfűzve.

A látható kapes, mely e viszonyoknak élő kifejezést ad, Meltóságod becses személye.

Volt idő, midőn e város polgársága ép úgy, mint hazánk többi városai s a bizalmatlanság némi jeleivel fogadta azon intézkedést, hogy városunk kormányzata a megyei főispán hatáskörébe utaltatott, mert nagy áldozatok árán és százasok küzdelme után szerzte önkormányzati jogát, polgári szabad-ságának alapkövét veszélyeztetve hitte; de kételyünk mint lenge köd eloszlott, meg-emmülsült s keblünkben annak még árnyéka sem maradt vissza, mert meg-vagyunk immár győződve és ezen meggyőződésünket még erősítend, (ha erre ugyan szükség lenne) Meltóságodnak az imént tett ünnepélyes kijelentése, hogy t. i. Meltóságod böles kormányzatának elvei, az irányunkban már eddig is tanusított és a jövőben is tanusítani ígért jó indulat nem csak lehetővé teendő polgári szabadságunk, önkormányzati autonómiánk megtartását és fejlesztését, hanem lehetővé teendő azt is, hogy a testvér-törvényhatósággal karöltve, közös erővel törekedjünk előre a kitűzött czél felé vezető útvényen.

De rendithetlen meggyőződésünk is az, hogy Meltóságod mint nemes Baranyavármegye főispánja ezen méltósággal egybekötött törvényes hatalmát örömmel használndja fel arra, hogy a vezetése alatt bizonyára áldásos viszonyoknak örveendő mélyen tisztelt megye közönsége és ezen város között a testvéri viszonyt fenntartsa és szorosa fűzze s nem fog semmit elmulasztani arra nézve, hogy azon mind-kettő érdekere felette kívánatos állapot létesüljön és biztos alapon fenn is álljon, mely szerint e szép megye minden fia Pécs városát a megye szívének, városunk közönsége pedig a mélyen tisztelt megyét a szív nélkülözhetetlen éltető elemének tekintse és tartsa és így a közös jólét emelésére — teljes bizalommal egymás iránt — karöltve hassanak közre, mert csak is ekként lesz megyénk és ebben városunk exponált helyzetéből származó nagy és fontos miszójának megfelelő véghelye és erős vára szeretett anyánk, kedves magyar hazánkban és Meltóságod csakhamar meg fog győzödni arról, hogy mi, kiknek lelkéből e teremben a közügyek tárgyalásánál és elintézésénél a magán érdek epen ugy, mint a pártszennvedély számúzva van, kivétel öfökül hű és fíradhatatlan bajnokai vagyunk és leszünk a kozjó-nak, a hazának.

Engedje meg tehát méltóságod, hogy újra és ismételtén jelentsem ki, miként ezen tudat hatja át lelkünket s erős azon meggyőződésünk, hogy méltóságod szép multjához, a mai napon letett ünnepélyes esküjéhez híven — a mily nemesen, ép oly buzgalom-mal felfogott magas hivatásának hatalmával ezen teremben, mely polgári életünk legszöb küzdtere és önállóságunk féltékenyen őrzött szentélye — épen ugy, mint az ezen kívül ös társadalmi életünkben mindazt, mi nemesen gondolkozó, független polgár és hazafi szívet megnyerem, belibincselni, a mi e fejlődő város jogos érdekeit előmozdítani s megvalósitani képes, készséggel fogja megtenni s bennünket, mint e város első polgára, kitűzött célunkhoz el is fog vezetni.

Az elmondottakkal előadva és lehetőleg híven tolmácsolva törvényhatóságunk ez idő szerinti érzelmét, még csak azt kívánom, mint városunk általános közérületét, kifejezni, hogy a mily őszinte szeretettel tartá fel méltóságod szívét előttünk s a mily nemes érzellet karolta melegen érző keblére e város törvényhatóságának minden tagját, ugy szólván minden polgárát — ép oly szívből jövő őszinte szeretettel és bizalommal vagyunk mi is kivétel nélkül méltóságod iránt s megtisztelő érzelmeit ép oly őszinte szívvelységgel viszonzozuk s erős, rendithetlen meggyőződésünknek adok kifejezést, midőn azt mondom, hogy azon szívelység, azon benső szeretet és tisztelet, mely a méltóságod magas személye és városunk közötti viszonyunk kiváló jellege — csak áldást hozó lehet reánk nézve s nem hiszem, hogy csalóddjam, midőn ugyan véges és korlátozt emberi elmével a jövőbe egy pillantást vetve azon erős hitemet fejezem ki, hogy az öntudat megelégedése, a siker öröme és az eredmények babérra fogja egy-koron méltóságod nemes homlokát — egy dicső pályafutás után — az utókor állásai között koszorúzni, hogy áldásos működésének emléke aranybetűkkel leendő városunk évkönyveibe bejegyezve.

És most Meltóságos Főispán Ur, midőn szónoki hévvel ugyan nem bír, de lelkem melyéből fakadó mélyen átértett szavakkal vázoltam városunk közönségének gondolatait és érzelmeit — ezeknek teljes és hű képtét csak akkor adom igazán, midőn azon általános és mindenki által táplált forró óhajást hangzatom, hogy a Mindenható Meltóságodnak magas hivatása körében, nemes intenciónk megvalósításához a legjobb egészséget nyújtsa, mi 34-öt a

lehető leghosszabb időre kiterjessze, hogy bennünket vágyunk céljához, szeretett városunk fölvirágozásához vezethessen.

Isten éltesse Méltóságodat!

Éljen a haza! Éljen a király!

Végeztül kedves kötelességet teljesitek, midőn ugy Baranya vármegye tettes közönségének, ugy nem különben a jelenlevő többi hatóságoknak és testületeknek őszinte köszönetünk nyilvánítom azon atyafi-ságos barátságért és megtisztelő szívességért, hogy szíves megjelenésükkel ünnepélyességünk fényét és díszét emelni kegyesek voltak. Kérem: tartsanak meg bennünket, városunk közönségét további szives barát-ságukban és szívességökben. Éljenek!

B u b r e g Antal indítványára az elmondott beszédek jegyzőkönyvileg megörökíttetni és kinyomatni határozattak. A jegyzőkönyv hitelesítésére kiküldettek: A i d i n g e r János, B u b r e g Antal, B á n t f l a y Simon, E r r e t h Antal, L i t t k e József M e n d i l k Agost és T r o l l i Ferenc. Ezután a városi testületek és egyletek tisztelgése következett; d. u. 1 órakor 170 teritökű banket a „Hattyu“ teremben, este pedig:

Faklyászene.

Már az előző napokban falragaszok hívták fel a polgárságot a főispán tiszteletére rendezendő faklyás-zene minél impozansabb tételére. A kérelem nem is hangzott el hiában. A faklyások (150—150-en) 2 csoportban indultak el a „Hétfelédem“ s „Korona“ szállóktól, jóval 8 óra után, mely késédelmet a szállók hiánya okozta. Beláthatatlan tömeg lepte el a Széchenyi-tért és a közel fekvő utcákat. A faklyások felvonulása és elhelyezkedése után a főispán lejtött a térre, hol D a e m p f Sándor dr a következő beszédet intézte hozzá:

Meltóságos Főispán Ur!

Pécs sz. kir. város polgársága nevében üdvöz-löm méltóságodat! Üdvözöllek, méltóságos ur, mint a város új főispánját a tisztelet és hódolat azon teljes mértékével, melylyel magas állásod iránt kötelességszerűleg tartozunk, de üdvözöllek egyuttal a tisztelet és hódolat azon teljes mértékével is, melylyel személyed iránt önként és szívlünk melyéből viseltetünk. Pécs város polgársága a bizalom, megnyugvás, sőt öröm érzésével fogadja méltóságodat a főispáni székhelyben; a bizalom, megnyugvás és öröm megle-érzésével, mert hosszú közpályád, ismert alkotmányos érzületed s nemes szived és fenköt szellemed azon szilárd meggyőződést ébresztik bennünk, hogy akkor is, midőn hivatalosodnál fogva az államhatalom szükségessége és jogos érdekeit városunkban érvényesíteni fogod, minden körülmény között hű barátai és megle-ótalmozóra fog találni benned az, mi elődeinkről leszállott legdrágább örökségünket képezi: az önrendelkezési jogban nyilvánuló polgári szabadság.

E város polgársága, méltóságos főispán ur! megleg szeretettel csüng azon a földön, melynek minden rögét keze munkája látszik s azokon a falakon, melyeket hosszú évszázadokon keresztül a kultúra esarnokaiá vált szentelt. Az idők viharai nem egyszer porba dobotték ugyan a polgári szorgalom gyümölcseit; de a város, mint a Phoenix, mindig diadalmasan kikelt ismét romjaitól; a letartit mezők elevenebben zöldültek ki, a ledölt oszlopok helyébe utak — szebbek és fényesebbek — emelkedtek s a kiirtott kultúra egy nagyobbnak, dicsöbbernek adott helyet.

S mert ezen emberemléstü küzdelmeiben a polgárság mindig önrendelkezési jogából merítette az életerőt, nagyon természetes, hogy ősi polgári szabadságaihoz féltékenyen ragaszkodik.

Meltóságos Főispán Ur!

Az önrendelkezési jogban nyilvánuló ősi polgári szabadság mind e mai napig megmaradt s csak érvényesülési alakja változott. Ujjabb alkotmányos törvények elrendeltek, hogy a századokon keresztül önérejege utalt városi polgárság a központi államhatalommal s ennek révén a nemzettest egyéb részeivel szervezesebb, bensőbb összekötetésbe kerüljön.

S ez jól van így, mert nagyon jól tudjuk, hogy változott idők változást követelnek mindenben.

Az egyes városoknak tisztán önérejege utalt élete a multiban elegendő volt ugyan arra, hogy az országban az ipar, kereskedelem és tudomány külön gócpontjai megalakuljanak, de arra már nem volt elegendő, hogy a városi polgárságot a nemzettestnek egyéb, politikailag külön álló részeivel bensőleg ös-zesforraszssa, nem volt elegendő arra, hogy a rendi osztályokból álló társadalom átalakuljon egy nemzetté, mely minden ízében magyar.

S ezen benső összefüggést létesíteni, körünkben a nemzeti egység elvét képviselni, Te vagy hivatva méltóságos főispán ur!

Kész örömmel helyezkedünk tehát hatalmad védszárnyai alá s kész örömmel hódolunk meg főispáni állásod előtt, — meghódolunk a Haza szent nevében.

S mert mint eddig a hazaszeretet fogja intézni minden lépteinket s a polgári szabadság eszméje elfontleni kebleinket — üdvözöljük vezérünk gyanánt s mint szabad város szabad polgárai lelkesületen kü-áljunk felé:

Éljen főispánunk,

Éljen Kardos Kálmán!!!

Ez üdvözlésre a főispán érzéssel teljes, emelkedett szellemű hosszabb beszédben válaszolt, melynek végén esküvel erősíté, hogy élete minden törekvése arra lesz irányozva, hogy szülő-, anya- és szék- városának, Pécsnek szellemi és anyagi javát előmozdítsa. — A tömeg lelkes éljenésékekkel fogadta a szép beszédnek csaknem minden pontját s aztán lassanként eloszlott és ezzel Kardos Kálmán főispán beigtatói ünnepélyességei véget értek.

Lapunk e rendkívüli kiadásában veszik előfizetőink a beigtatói ünnepélyességek lényegesebb eseményeinek leírását; a mellék-körülményekre még visszatérünk. Lapunk legközelebbi száma, mint rendesen, szombaton jelenik meg.

Lapfőlapados: Felelős szerkesztő: **Fekete Mihály.** **Feiler Mihály.**

Lyceumi nyomda (Fesztl Károly.) 1887.